

BIJ WOUDA'S WERK

Wouda werkte bij Berlage voor hij naar München ging. Voor ons is de symbolische betekenis van Berlage duidelijk. Maar zijn principiële streven, dat zijn geheele gedachtenwereld beheerschte, was niet zonder gevaar voor de jonge krachten die onder zijn leiding stonden en voor wie zijn theoretisch constructief rationalisme even goed een „isme” was als zooveel andere. Er werd geweldig getheoretiseerd in die dagen! Berlage zocht naar de zuivering van de grondslagen, de uiteindelijke harmonie gebaseerd op wetmatigheid. Niet de lichte en sprankelende geest was de motorische kracht van het vernieuwend leven, doch het principe, het eenmaal en voor altijd vast te leggen beginsel. Het was de tijd van de proportiestelsels. Iedereen had zijn stelsel. Men leefde in een soort angst voor beweging en spanning en het streven naar orde en gebondenheid dreef naar de mazen van een of ander geometrisch stelsel. In het stelsel schuilde het geheim en argwanend speurde men naar pogingen van anderen die wellicht een nog zuiverder systeem zouden kunnen ontdekken. De ontwerpen van Berlage zijn overdekt met ruitjespatronen en soms zijn er zooveel kris-kraslijnen door elkaar getrokken dat men nauwelijks het onderwerp kan herkennen. Het was geen geschikte sfeer voor een emotionele natuur als Wouda, die zich beklemd voelde tusschen de nijptang der beginsels, wiens ooren toeterden van al dat geredeneer en die zware betoogen.

Een gelukkige omstandigheid dreef hem naar München. Het was daar in den vóór-oorlogschen tijd een koortsachtig leven. Door handel en industrie waren groote kapitalen verdiend. Duitschland voelde zich krachtig als een jonge beer, en dit alles voerde naar een kunst van monumentalen onzin. Maar we moeten niet vergeten dat

H. Wouda, *Woonvertrek in het huis van J. Catz te Rotterdam (1933)*

